

Özrî ve Şiirleri*

MÜSLÜM YILMAZ**

Özrî and Poems

Ö Z E T

Üsküp kadısı Karaca Hasan'ın oğlu ve şair İzârî'nin kardeşi olan Özrî (v. 1522) hakkında müstakil çalışmalar bulunmamakla birlikte kişiliği ve şairliği hakkında tezkirelerde çeşitli yorumlar yer almaktadır. Herhangi bir eseri günümüze ulaşmayan şairin Topkapı Sarayı'ndaki belgelerde ve nazire mecmualarında da şiirlerine rastlanmaktadır.

Âşık Çelebi, kendisi gibi kadılık vazifesinde bulunan ve Üsküp civarında yaşayan şair Özrî hakkında çok ilginç bir rivayet aktarmaktadır. Padişaha her sene takvim sunacak kadar astronomi ilmine hâkim olan Özrî'nin Kanuni Sultan Süleyman'ın ilk seferlerinden olan Rodos muharebesine katıldığını ve padişahın kalenin fetih olunup olunamayacağı hususunda bilgi istemesi üzerine yapmış olduğu tetkikler sonucunda kalenin fethi zamanında ay tutulacağını ve kendisinin de vefat edeceği bilgisini vermiştir. Âşık Çelebi, kuşatma esnasında ay tutulduğu gece Özrî'nin vefat ettiğini ve sabaha doğru da kalenin fethinin gerçekleştiğini söylemektedir.

Bu çalışmada Şair Özrî'nin hayatı ve şahsiyeti hakkında bilgi verildikten sonra Âşık Çelebi'nin rivayeti temel alınarak ölüm tarihinin modern astronomi verilerinin de yardımıyla doğrulanmasına çalışılacaktır. Son olarak da çeşitli mecmualarda tespit edilen Özrî'ye ait şiirlerin metni verilecektir.

ANAHTAR KELİMELE R

Özri, Âşık Çelebi, Rodos Seferi, NASA, Şiir.

A B S T R A C T

Although there are no independent studies about Özrî (d. 1522), the son of Skopje judge Karaca Hasan and the brother of poet İzârî, there are various comments about his personality and poetry in biographies. Despite any of his books or works did not reach to this day, some of his poems can be found in the documents as well as in the nazire journals in Topkapı Palace.

Âşık Çelebi narrates an alluring story about the poet Özrî, who, like himself, was a judge and lived in the vicinity of Skopje. Özrî, who had enough knowledge of astronomy to present a calendar to the sultan every year, participated in the Battle of Rhodes, one of the first expeditions of Suleiman the Magnificent, and upon the sultan's request for information on whether the castle could be conquered, he informed that the moon would be eclipsed at the time of the conquest of the castle and also Özrî himself would die. Âşık Çelebi says that Özrî passed away on the night of the lunar eclipse during the siege and that the castle was conquered towards the morning.

In this study, after giving information about the life and personality of Poet Özrî, it will be tried to validate the date of his death with the help of modern astronomy data based on the narration of Âşık Çelebi. Lastly, the text of Özrî's poems, which were encountered in various journals, will be given.

KEYWORDS

Özri, Âşık Çelebi, Rhodes Expedition, NASA, Peom.

* Makalenin Geliş Tarihi: 12.10.2021 / Kabul Tarihi: 16.11.2021.

** Dr., Öğr. Üyesi Müslüm Yılmaz, İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, (muslum.yilmaz@istanbul.edu.tr), Orcid Id: 0000-0002-4060-7945.

Giriş

Osmanlı'nın askeri seferleri öncesinde kolonizatör Türk dervişlerinin gayretleri ile manen fetih olan Balkan toprakları, yapılan iskân politikası ile kısa sürede bir Türk yurdu haline gelmiştir. Genel olarak Rumeli olarak adlandırılan ve altı asırlık Osmanlı idaresinde farklı etnik unsurların bir arada yaşadığı bu kutlu topraklarda Türk dili ve edebiyatını etkileyen birçok şair yetişmiştir. (Çeltik 2003: 23) Bir nevi “şair bahçesi, şair menbaı” olarak adlandırılabilir bu coğrafya için Âşık Çelebi şöyle der:

“Rivâyet olunur ki Prizren’de oğlan toğsa adından mukaddem mahlas korlar. Yenice’de toğan oğlan etmeğe papa diyecek vakt Fârsî söyler. Piriştine’de oğlan toğsa dividi bilinde toğar dirler. Binâ’en ‘alâ-zâlik Prizren şâ’ir menba’ı ve Yenice Fârsî ocağı ve Piriştine kâtib yatağıdır”. (Âşık Çelebi, 904)

Bu ifade edebi bir tasvir veya mübalağalı bir anlatım gibi görünse de tezkirelerde zikredilen şairlerin büyük bir kısmının bu topraklardan yetiştiği görülmekte ve Âşık Çelebi'nin tasvirinde ne kadar haklı olduğu anlaşılmaktadır.

Klasik Türk edebiyatında 16. yüzyılda ilk örneği görülen ve 20. yüzyıla kadar kesintisiz olarak devam eden şair tezkireleri içinde Âşık Çelebi'nin eserinin ayrı bir yeri olduğunu işaret etmek gerekir. Balkan topraklarında dünyaya gelen ve orada yaşayan şairler hakkında çok ilginç ve farklı bilgiler veren Âşık Çelebi, kendisi de bu topraklarda dünyaya gelmiş ve tahsili sonrasında kadı olarak vazifede bulunmuş ve Üsküp kadılığı vazifesinde hayatını tamamlamıştır. Devrinde yaşadığı şairlerle bizzat tanışıp onların ağzından aktardığı hikâyelerle eserini benzerlerinden farklı kılmıştır. Şairlerin başından geçen mahrem hadiseleri eserine aktarmaktan çekinmeyen ve devrinde yaşadığı birçok şairle dostluk kuran Âşık Çelebi, onların gördüğü sıra dışı rüyaları¹ ve onları etkileyen manevi halleri dahi eserine kaydetmeye gayret etmiştir. Buna en güzel örneklerden biri de kendisi gibi kadılık vazifesinde

¹ Âşık Çelebi'nin tezkiresinde 12 şairin rüyası hakkında farklı bilgiler vermektedir. (Niyazioğlu, 2011: 71-84)

bulunan ve Üsküp civarında yaşayan şair Özrî'dir. Özrî hakkında dönemin tezkirelerinde² benzer ifadeler bulunurken Âşık Çelebi, Özrî'nin vefatı ile alakalı çok ilginç bir rivayet aktarır. Âşık Çelebi, Özrî'nin Kanuni Sultan Süleyman'ın ilk seferlerinden olan Rodos fethine katıldığını ve padişahın kalenin fetih olunup olunamayacağı hakkında kendisinden bilgi istemesi üzerine yapmış olduğu tetkikler sonucunda kalenin fethi zamanında ay tutulacağını ve kendisinin de vefat edeceği bilgisini vermiştir.

Bu olay acaba ne kadar doğrudur? Günümüzden geriye doğru bakıldığında, o günkü teknolojik imkânlar ve bilgi birikiminin gelmiş olduğu nokta dolayısıyla Âşık Çelebi'nin bu tetkikinin sonucunun isabeti konusunda zihinlerde birtakım şüpheler oluşabilir. Keza ilm-i nücûm gibi bir ilim dalının günümüzde anlam kayması ve içerik daralmasına maruz kalmış olmasıyla bu şüpheler daha da pekişebilir. Âşık Çelebi'nin rivayetini temel alarak Özrî'nin ne zaman vefat ettiğini modern teknolojiden yardım alarak açıklamak mümkün müdür? Bu sorulara Özrî'nin hayatı hakkında bilgi verdikten sonra cevap arayacağız.

Hayatı

Hakkında bilgi veren tezkirelere göre Üsküp kadısı Karaca Hasan'ın oğlu ve şair İzârî'nin kardeşi olan Özrî, ilk tahsilini tamamladıktan sonra kadı olarak çeşitli beldelerde görev yapmıştır. (Âşık Çelebi 2010: 1064) Asıl ismi hakkında bilgi vermeyen kaynaklar, ayağının topal oluşu nedeniyle "Özrî" mahlasını kullandığını ifade eder. (Hasan Çelebi 1978: 625; Latîfî 2000: 378) Latîfî, onun İshak Çelebi'nin musahiblerinden olduğunu söyledikten sonra mahlası hakkında şu izahta bulunur: "Özr-i leng idüp Özrî tahallus itmişdür. Nitekim hasb-i hâlinde özrin beyân idüp bu beyti dimişdür. Beyt:

Aşkun yolına varmaga yok pây kudreti

Sanma bu yolda 'Özri kulun 'özü-i leng ider" (Latîfî 2000: 378)

² Özrî hakkında ilk inceleme M. Fatih Köksal tarafından yapılmıştır. Köksal, Edirneli Nazmi'nin Mecmuası üzerine yaptığı doktora tezinde Özrî'nin hayatı hakkında kısa bir bilgi vermiş ve daha sonra da bu biyografiyi biraz genişleterek *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü* adlı sitede madde olarak neşretmiştir. (Köksal 2013)

Şahsiyeti

Âşık Çelebi, Özri'nin şahsiyeti hakkında şu bilgiyi verir: “Reh-i istikâmetde ayağın düz basmayup râcil degül imiş ve kankı cânibe rüşvet ağsa ol tarafa mâ'il degül imiş”. (Âşık Çelebi 2010: 1064) Bu rivayetin aksine Hasan Çelebi, “reh-i istikâmetde süst-pâ vü râcil-tırâz ve misâl-i dirhem ü dînâr ne cânibde ise ol semte mâ'il olduğundan mihnet-i azl ü teftîş başından zâ'il degül idi.” diyerek Özri'nin kadılık yaptığı yerlere uygunsuz davranışlarda bulunduğunu söyler. (Hasan Çelebi 1978: 625)

Özri'nin edebi şahsiyeti hakkında Latîfî şöyle der: “Îrâd-ı sanâyi'de çendân mahâreti yokdur ve tazmîn ü tercemesi gâyetde çokdur. Bu matla'-ı matbû' anun netâyic-i tetebbu'idur. Matla':

Dil-i 'uşşâk-sıfat oldı perîşân kâkül

Kâmetün fitne vü ser-fitne-i devrân kâkül” (Latîfî 2000: 378)

Hasan Çelebi, “ma'rifet-i eş'ârda ka'b-ı şâmihi bî-'âr u neng” diye Özri'yi eleştirirken Âşık Çelebi, “şi'irde ana az kimse hem-pâ olurdu, fesahatde ana ancak Nizâmü'd'din A'rec hem-tâ olurdu.” diyerek onu takdir eder. (Hasan Çelebi 1978: 625; Âşık Çelebi 2010: 1064)

Vefatı

Âşık Çelebi, ilm-i nücûm alanında üstat olduğunu söylediği Özri'nin “her yıl pâdişâha takvîm virmege kâdir” olduğunu ifade eder. Ayrıca Varna kadısı iken Kanuni'nin Rodos seferine iştirak ettiğini bildirir³ ve sefer sırasında vefat ederek Rodos'a defnedildiği hakkında çok ilginç bir rivayet aktarır:

“Rodos seferinde İstanbul'a vardukda ber-mûcib-i âyîn-i kavîm-i kadîm pâdşâha sunar bir takvîm. İçinde kal'a feth olur ammâ zemân-ı fethin zimâm-ı şühûr u a'vâm iktizâ iderdur. Kalb-i pâdşâhî münkesir olup sâhib-i takvîm kimse gelüp hâzır olsun, yazduğı ahkâmın cevâbın vîrsün ve illâ cezâsın bulsun buyururlar. Da'vet olındukda kendü tâli'ine reml idüp hâcedâşî ve fenn-i nücûmdapâdâşî olan remmâl Mustafâ'ya varup arz

³ Özellikle bazı Avrupalı müverrihlerin orduda 150000 asker olduğu belirtmektedir. Bu sayı oldukça abartılıdır. (Halil Halid, 1326: 10)

eyledi. Kendüvü remmâl Mustafâ ittifâk idüp ol seferde mevtin tasrîh iderler ve husûf-ı kamer vâkı' olduğu gice fevt olacağı tahkîk ü tashîh iderler. Fi'l-hakîka ol 'asrda fevti öyle vaki' olup ol ahşam ay tutıldı. Kendü yatsudan sonra intikâl idüp sabâh şühedâ-yı Rodos'la medfûn ve genc-i nihân gibi mahzûn olur." (Âşık Çelebi 2010: 1064)

Rodos seferini kaydeden Rûznâme'ye göre, Kanuni Sultan Süleyman 16 Haziran 1522 Pazartesi günü İstanbul'dan Üsküdar'a geçmiş ve İznik, Kütahya, Denizli ve Muğla üzerinden 41 gün süren bir yolculuktan sonra Marmaris'e ve oradan da 43. gün Rodos'a ulaşmıştır. 29 Temmuz Salı günü başlayan Rodos kuşatması, sonunda Eylül 1522'de adanın merkez kalesinin fethi gerçekleşmiştir. (Ertaş- Kılıçaslan 2017: 7-8) Bu kalenin alınmasından sonra Rodos'un çevresindeki adalarda savaş devam etmiş ve savaşın görgü tanıklarından olan Celâlzâde'nin nakline göre Osmanlı ordusu adanın merkezine resmi merasimle 24 Aralık 1522 yılında girmiştir. (Yıldız 2013: 150-152)

Âşık Çelebi'nin verdiği bilgidен yola çıkarak muhasaranın şiddetlendiği Temmuz ile Eylül 1522 arasında Özrî vefat etmiş olmalıdır. Nitekim günümüzün uzay araştırmaları ve astronomi biliminin geldiği noktada geriye dönük olarak tespit edilen takvim bilgilerinin / hesaplarının yardımıyla bu tarihi doğrulayabilmek mümkündür. Bunun için NASA'nın paylaşımına açmış olduğu (NASA; 26.08.2021) adreste 5 Eylül 1522 tarihine baktığımızda saat 22.50'de bir ay tutulması yaşandığı bilgisi verilmektedir.

Bu verilerden yola çıkarak 5 Eylül 1522 tarihinde saat 22:50'de ay tutulması yaşandığına göre o zaman Özrî'nin de 5 Eylül 1522 yılında vefat ettiğini söyleyebiliriz. Bu tespite ek olarak da Celâlzâde, Mısır'dan gelen destek kadirgaları ile Çan kulesinin topa tutulup yıkıldığı ve ardından başlayan lağım savaşları ile savaşın seyrinin değiştiğini ve kalenin içine Osmanlı askerlerinin girişini 6 Eylül 1522 sabah vaktinde olduğunu söyler. (Yıldız 2013: 132-136)

Astronomik veriler ve Celâlzâde'nin şahitliği ile Âşık Çelebi'nin "yatsıdan sonra intikal idüp" rivayeti birebir uygunluk arz etmektedir. Bu da Âşık Çelebi'nin verdiği bilgilerin ne kadar doğru olduğunu göstermektedir.

Şiirlerin Geçtiği Kaynaklar

Dönemin tezkirelerindeki birkaç beyitten başka nazire mecmularında ve Topkapı Sarayı'ndaki belgelerde Özri'nin şiirlerine rastlanmaktadır. Tespit edebildiğimiz şiirleri şu şekilde tasnif edebiliriz:

1. E: Edirneli Nazmî'nin *Mecma'u'n-Nezâ'ir*'inde 7 şiir yer almaktadır. Nazmî'de 3081 numarada kayıtlı olan 9 beyitlik gazel, Pervane Bey Mecmuası'nda 5 beyit, Nazmî'de 3334 numaralı 6 beyitlik gazel Pervane Bey'de 5 beyit olarak geçmektedir. Bu gazellerdeki farklar dipnotta belirtilmiştir. (Nazmî 2017)

2. P: *Pervâne Bey Mecmuası*'nda 5 adet şiiri yer almaktadır. Bu şiirlerden 2 tanesi Edirneli Nazmî'nin mecmuasında da geçmektedir. (Pervâne Bey 2017)

3. T: Topkapı Sarayı Arşivi TSMA.E.0445/27 numarada kayıtlı bir sayfalık belgede Özri'ye ait 3 şiir bulunmaktadır. Bu katalogdaki görseller Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi'nde TSMA.E.0445/0027/003/001 kısaltma numarası ile yer almaktadır. Şiirin hattının kime ait olduğu hakkında bilgi bulunmamaktadır. Belgedeki şiirlerin mahlastan ve üsluptan yola çıkarak Özri'ye ait olduğunu söyleyebiliriz.

4. M: Afyon Gedik Ahmet Paşa İl Halk Kütüphanesi'nde bulunan mecmua Milli Kütüphane 03 Gedik 18185 numarada "Mecmûa-i Eş'âr ve Fevâ'id" olarak kayıtlıdır. Bu mecmua Kâni adlı biri tarafından derlenmiş olup toplamda 312 varaktır. Bu eserin 73a-73b varaklarında Özri'ye ait 4 gazel yer almaktadır. Bu gazellerden dördüncüsü Edirneli Nazmî'de 1027 numarada kayıtlı gazel ile bir kelime farklılığı ile aynıdır. Söz konusu mecmua MESTAP projesine göre tasnif edilerek tez olarak çalışılmıştır. (Kırlı 2019)

Şiirlerin Metni

1.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Sâkiyâ sun bâde-i sâfi safâ devrânıdur

Şâhid-i gül bûstân-ı 'âlemün mihmânıdur

Şehri tokuz tolanurlar gice gündüz ay u gün
Mihrünün ey mâh-rû benzer ki ser-gerdânıdır

Hor⁴ bakma pâdşâhum 'âşık-ı dil-hasteye
Leşker-i mihnet re'îsi mülk-i gam sultânıdır

Unıdıldı kıssâ-ı Ferhâd u Mecnûn Husrevâ
Söylenen dillerde şimdi bendenün destânıdır

Penbe-i dâg ile hûn-ı zahm ile cismüm görüp
Didi ol âhû ki 'Özrî kûh-ı gam kaplanıdır
E: G.1027; M: G. 4

2.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Ayun on dördine dönelden berü meh-pâreler
Şehr için tokuz tolanur 'âşık-ı âvâreler

Rahm idüp Ferhâd'a kan yaş akıdurlar Husrevâ
Ne kadar kim taş bağırlu olsa seng-i hâreler

Tîr-i gamzen ğayra toğrıdukça sînemden geçer
Acıyup ey çeşm-i hûnî kanlar ağlar yâreler

Hâlüne bendeş dirilüp fülful-i Hindûstân
Issı od gibi yakar bağrum o yüzi karalar

Rahm idüp'Özrî'yi öldür diyü her dem cân ü dil
A begüm a pâdişâhum niçe bir yalvaralar
E: G.1149

⁴ Bu kelime metinde "Hazer" olarak geçmektedir. Vezin gereği M nüshasında geçen şeklini aldık.

3.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
 Sûz-1 âhumdan sakınsun mâh-1 tâbânım benüm
 Âsmânı göge boyar dûd-1 efgânım benüm

Olmasaydı gözlerüm zahmına müjgânım fetîl
 Nûr-1 çeşmüm kanda bulunurdu dermânım benüm

Odlara yakdı cihânı âteş-i ruhsâr-1 yâr
 Dilleri hâk ister itdi âh-1 sûzânım benüm

Şeh-süvâram tevsen-i 'ışkunla oldum hem-'inân
 Yiridür sahrâ-yı mihnet olsa meydânım benüm

Pâdşâh-1 hüsn iken rahm eyleyüp ben mûruna
 Gam çerisine ayaklatma Süleymân'um benüm

Kana boyansun göreyin eşk-i çeşmüm dem-be-dem
 Göz göre izhâr ider bu sırr-1 pinhânım benüm

Hâlet-i 'ışkunda bana bend olan zencîrümün
 Sînesini deldi yir yir âh-1 sûzânım benüm

Mevc-i vuslat bâd-1 râhatdan yudum el 'Özriyâ
 Derd ü gam havf u elemdürçün nigezbânım benüm

Çîn idüp kâküllerin ol saçı sünbül didi kim
 Her taraftan ejdehâlardur nigezbânım benüm
 E: G.3081: P: G. 4939⁵

4.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
 'Ankebût-1 câna dûd-1 nâle oldı pîrehen

⁵ Bu gazelin 5-6-7-9. beyitleri Pervane Bey'de yer almamaktadır.

Yirde gökde yiri yok miskînün ancakur kefen⁶

Sen nihâl-i tâzeye sarılmaga ey serv-i nâz
Gönlegin yiryir çözüp gönlekçen olmuş yâsemen

Şevk ile Mansûr-veş olmagiçün ber-dâr-ı ışk
Saçlarından takdı kendü boynına Mecnûn resen

Kaddüne hem-ser dirildügiçün ey Tûbâ-hırâm
Hacletinden yire geçse yiridür serv-i çemen

Şem'-i meclis germ olup yanmış yakılmış çün sana
Başına odlar yakayın bu gice şevkünle ben

Husrev-i mülk-i mahabbetdirler imiş Kûh-ken
Râst eydür 'Özrî'den evvel olaydı mîr-i fen
E: G.3334; P: G. 5864

5.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Kûh-ken irmez murâda eylese bin yıl figân
Benzer olmuşdur murâd-ı ehl-i dil taşda nihân

Sen meh-i bed-mihr elinden yanuban yakılmaga
Mihr ü mehden bûriyâ yakdı başına âsmân

Eşk-i hûn-bârın görelden dem-be-dem 'âşıklarun
Hacletinden bozarup kızardı mîr-i 'âşıkân

Serv-i bâlâ-kâmet-i yâr ile Mecnûn olmasa
Başı üstinde neden eylerdi her murg âşiyân

Âh kim künc-i belâda hasret-i ebrû-yı yâr
Tîr-i derd ü mihnet ile kâmetüm kıldı kemân

⁶ Bu mısra Hasan Çelebi Tezkiresi'nde "Yirde gökde yiri yok miskîne ancakur kefen" şeklinde geçmektedir. (Hasan Çelebi 1978: 625)

Sûz-ı 'ışkunla helâk olursa 'Özrî ey sanem
Kabri üzre nâr-ı âhı nûrdan vire nişân
E: G. 3414

6.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Kible hakkı bana yiter Ka'be-i kûyun penâh
Ehl-i idrâk olana gerekmez iki secdegâh

Nâmdâr-ı 'âlem olanlara ser-pîç itmeye
Târik-i dil ger bula hüsn-i kabûlünde külâh

Rûyı gibi hatt-ı ihlâsum egerçi nûr-bahş
Kâkül-i cânân gibi bahtum ve lâkin rû-siyâh

Gerçi memlûdur kusûr u cürm ile dil zevrakı
Gam degül ger bahr-i lutfun olur ise destgâh

Ger hatâ itdiyse 'Özrî 'özüni eyle kabûl
Dâmen-i lutfundan artuk yokdur ana 'özü-h'âh
E: G.3995

7.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Yüzümüz pîr-i mugân ışigine hâk idelüm
Meh gibi cân u gönül menzilin eflâk idelüm
Câm ile câme-i cânı yuyuban pâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

Mescid Allah evidür kullarun anda yeri yok
Der-i mey-hâneye gel kim anarı tur deri yok
Pâdşâhum diler isen ola gam leşkeri yok
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

Döne döne nice bir câm-ı belâ nûşidelüm
 Şerbet-i mey ile dil hastesini hoş idelüm
 Toluya çekelüm ol gülveşi ser-hoş idelüm
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

Yiter ayaga düşürdün elümi tut sâkî
 Câm-ı lutfunla ferah eyle dil-i 'uşşâkı
 Gam humârın içelüm yok mı giceden bâkî
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

Künc-i mihnetde yiter vâlih ü hayrân olalum
 Geçelüm mey-gedenün sadrına sultân olalum
 Gonçe gibi açilup gül gibi handân olalum
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

Ka'beteyn-i felekün nakşına aldanma dilâ
 Zâr ider hâlünü bir lu'b ile ol ehl-i cefâ
 'Özri'den sorar isen mihnet-i devrâna devâ
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm
 E: G.3240

8.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Sâkiyâ dilden götür havfı berusun câm-i sâf
 Bâde-i mihr ü mahabbet içmeyen olmaz mu'âf

Âteş-i hecr ü firâk-ı yârdan havfum ziyâd
 Yâ gıyâse'l-müstagîsîn neccinâ mimmâ nehâf⁷

Zerrece bilmez lebün kılca miyânun anlamaz
 Bin yararsa ger kılı dikkatle fikr-i mû-şikâf

⁷ Ey yardım isteyenlerin yardımcısı, bizi korktuklarımızdan kurtar.

Merve hakkıçün niçe yüz bin safâlar kesb ider
Âsitânun Ka'be'sin gün gibi idenler tavâf

Her kişi toğru-durur 'ışkunda ey serv-i sehî
Şem'veş yanup diler 'Özrî bize_eyler i'tirâf
P: G. 3883

9.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Hüsn-i bî-hemtânı seyretsün melâhat isteyen
Dinlesün lafz-ı dürer-bârın belâğât isteyen

Gözlesün çâk-ı girbânumla dâğ-ı sînemi
Âşık-ı şeydâ ki ey mihr ü alâmet isteyen

Tâlib-i devlet olanlar âsitânun yasanur
Bendün olmağa heves eyler saâdet isteyen

Zülfüne gönlin esîr ider zerâfet kasd iden
La'lüne cânın revân eyler letâfet isteyen

Hüsrevâ gül ruhların sükker lebün yâd eylesün
Hûb u rengîn dâsitân şîrîn-i hikâyet isteyen

Kalb-i mahrûrumla gülgûn-ı hadün kılsun nazar
Aşka gâyet inleyüp hüsne nihâyet isteyen

'Özriyâ âlemde bir dem fârig olmaz bâdeden
Gussa vü gamdan halâs olup selâmet isteyen
T: G. 1

10.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ney gibi inlersin ey dil dâğ-ı hicrânun mı var
Şem-veş yanarsın ey cân nâr-ı sûzânun mı var

Karşuna saf bağlayup turmuş sipâh-ı cân u dil
Hey güzeller pâdişâhı yohsa dîvânun mı var

Tutalum zâhid sekiz cennet senün olmuş tamâm
Âşık-ı dîdâr-ı yâr olmakca unvânun mı var

Gark idersen hicrânına dem-be-dem dil-i zevrakın
Ey gözüm bilsem senün deryâ-yı ummânun mı var

Kul olupdur tapuna halk-ı cihân ey la'l-i leb
Hükm idersin âleme mühr-i Süleymân'un mı var

Âşık-ı üftâdeler irmezse tan mı haddüne
Ey gam-ı cânân senün âlemde pâyânun mı var

Kâse-i çeşmün yaşun dürr-ile pürdür 'Özriyâ
Yâr ayagina nisâr itmek-içün kânun mı var
T: G. 2

11.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Andurur uşşâka hüsnün seyri Osmân illerin
Beglerün fikri unutturmaz Karaman illerin

Görmedi Bağdâd kûyun gibi bir yir dil-güşâ
Mısır u Şâm'ı seyr idüp gören Horâsân illerin

Eyledi Tatar-veş yağma gözün dil mülkini
Aldı hâl-i leblerün asker çeküp cân illerin

Leblerün-çün şol kadar la'l eyledi yaşım nisâr
Anı seyr iden kişi anmaz Bedehşân illerin

Cân cüdâ olursa bir dem senden ey Yusûf-cemâl
Pür ider Yakûb-veş yaş-ile Kenân illerin

Leşker-i hatt gelmek istermiş diyâr-ı hüsnüne
Almasun cehd it begüm kâfir müselmân illerin

Bâğ-ı kûyun var-iken almaz nigâr ayağına
Âlemün 'Özrî'ye arz itsün hezârân illerin
T: G. 3

12.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Dil hastecân şikeste ciger rîş ü sîneçâk
Hoş eyler idi tığ-ı ecel eylese helâk

Bu devr-i dilde bütler-ile tolsa ey sanem
*Vallâhi lestu escudu tav'an ilâ sivâk*⁸

Firkat şebinde her nefes ey şem'-i bezm-i hüsn
Od etdi menzilini mehün âh-ı sûz-nâk

Müjgânlarum süpürdi vü suladı müşk anun
Hâk-i rehün ümîdi-y-ile sahn-ı dîde pâk

Aşkunda cân virür-ise 'Özrî bulur hayât
*Tûbâ li-men yemût ve fî kalbihî hevâk*⁹
M: G. 1

13.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Âsitânunda dil ü cân murgını hâk eyledüm
Hoş bülend-pervâz oldum yirüm eflâk eyledüm

⁸ Allah'a yemin olsun, senden başkasına isteyerek secde eder değildim.

⁹ Kalbinde sevgin varken ölene müjdeler olsun.

Hatt-ı cânân-ile gönlüm levhasını zeyn idüp
Gayrılar nakşın tırâş itdüm güzel pâk eyledüm

Hilkat-i ışkun giyen yürür safâ vü şevk-ile
Ten libâsın âriyet olduğu-çün hâk eyledüm

Mülk-i dünyâda şehâ dîvâneler sultân-imiş
Zülfüne mecnûn olup bu hâli idrâk eyledüm

Hamdü-li'llâh şâm-ı hıcre rûz-ı vasl oldu bedel
Zehr-i kahrı 'Özriyâ sabr ile tiryâk eyledüm
M. G. 2

14.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Kim görüpdür kan dökücü gamze-i cânân gibi
Kim işitdi yol basıcı kâkül-i hûbân gibi

Ey Mesîhim cân alurken cân virür tığun senün
Râhat-ı cân merhem-i dil mâye-i dermân gibi

Meyl idüp her gördüğüne âh kim gönlüm benüm
Ben garîbi kodı gitdi bir levend oğlan gibi

Mahbes-i mihnetde âşık sahn-i işretde rakîb
Nesh-i zâlim bulunur mı şahne-i devrân gibi

Ben şikeste hâtırun gönlini kimse yirmeye
Mushaf-ı hüsnün hak-içün nâme-i yârân gibi

Gice gündüz inkılâb üstindedür çün hâl-i çarh
Şâm-ı mihnet rûz-ı şâdî 'Özriyâ yeksân gibi
M: G. 3

15.

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Deşt-i gam peyki geçinmiş niçe yıllar Mecnûn
Hey dirigâ yalnız buldı deli meydânı
(Hasan Çelebi 1978: 554) (Beyânî 2017: 123)

16.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Dil-i 'uşşâk-sıfat oldı perîşân kâkül
Kâmetün fitne vü ser-fitne-i devrân kâkül
(Latîfî 2000: 378)

17.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

Aşkun yolına varmaga yok pây kudreti
Sanma bu yolda 'Özri kulun' özr-i leng ider
(Latîfî 2000: 378)

Sonuç

Klasik Türk edebiyatı mirası içerisinde yer alan şairlerimizden biri de 15-16. yüzyılda yaşamış olan Özrî'dir. Hayatı hakkında tezkirelerde bilgi bulunan şairin birlikte çeşitli şiir mecmualarında da şiirlerine rastlanmaktadır.

Tahtın tek varisi olarak padişah olan Kanuni Sultan Süleyman'ın büyük dedesi Fatih Sultan Mehmed'in deneyip başaramadığı Rodos adası kuşatmasına birçok devlet erkânı ve kadılar da iştirak etmiştir. Bu sefere iştirak eden Varna kadısı şair Özrî hakkında Âşık Çelebi, incelemelerde bulunmuş ve sefere katılanların aktardıkları bilgiyi de tetkik ederek eserine almıştır.

Âşık Çelebi'nin onun hakkında verdiği bilgiler arasında detay gibi duran, fakat son derece ehemmiyet arz eden bir husus yer almaktadır. Kanuni Sultan Süleyman, fethin müyesser olup olmayacağına dair ondan

bilgi talep etmiş, o da bu doğrultudaki tespitini padişaha arz etmiştir. Buna göre kalenin fethi zamanında bir ay tutulması gerçekleşecektir ve kendisi de o sıralarda dâr-ı bekaya irtihal edecektir. Ömrünün sonuna geldiğini ilm-i nücûmdaki bu mahareti vesilesiyle öğrenen Özri'nin nasıl bir tutum içine girdiği meçhulümüz olsa da ay tutulmasıyla ilgili tespiti günümüz için hassas konuları aydınlatacak veya onlara yeni bakış açıları getirecek mahiyettedir.

Bunlardan ilki, Özri'nin verdiği tarih ile bugün NASA'nın hazırladığı dünya takvimindeki tarih ve ay tutulması bilgisi birebir örtüşmektedir.

İkincisi, yaşananlara bizzat şahit olmadığı halde Âşık Çelebi'nin verdiği bilgiler ve bu bilgilerin günümüze kadar nakledilmesindeki hassasiyet ve dakiklik -bir vaka üzerinden de olsa- belgelenmiş olmaktadır.

Son olarak ise Özri'nin şu ana kadar tezkirelerin belirtmediği herhangi bir eseri, tespit edilebildiği kadarı ile günümüze ulaşmış değildir. Bununla birlikte bu çalışmada yararlandığımız mecmua ve evraklar dışındaki kaynaklarda da başka şiirlerinin veya biyografisine dair ilave bilgilerin yer alması ihtimali bulunmaktadır. Bunların ilerleyen süreçteki gelecek araştırmalarla gün yüzüne çıkartılmasıyla edebiyat tarihimize önemli katkılarda bulunacağı muhakkaktır.

Kaynakça

- ÂŞIK ÇELEBİ (2010), *Meşâirü'ş-Şuarâ*, Haz: Filiz Kılıç, İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü.
- ÇELTİK, Halil (2013), *Rumelili Şairlerin Şiir Dünyası*, Ankara: Kurgan Edebiyat.
- EDİRNELİ NAZMÎ, *Mecma'u'n-Nezâ'ir*, Haz: M. Fatih Köksal, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195954/mecmaun-nezair-edirneli-nazmi.html> (07.09.2021).
- ERDOĞRU, M. Akif (2004) "Kanuni Sultan Süleyman'ın Rodos Seferi Ruznâmesi," *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XIX/I, s. 54-74.
- ERTAŞ, Mehmet Yaşar; KILIÇASLAN, Hacer (2017), "Rodos'un Fetih Günlüğü Kanuni Sultan Süleyman'ın Rodos Seferi Rûznâmesi",

Akademik İncelemeler Dergisi (Journal of Academic Inquiries), Cilt/
Volume: 12 Sayı/Issue: 1 Nisan/April s. 1-36.

HALİL HALİD, (1326), *Rodos Fethinde Sultan Süleyman'ın Tedabir-i Siyasiyesi*,
İstanbul: Matbaa-ı Ahmed İhsan.

KINALIZÂDE HASAN ÇELEBİ (1978), *Tezkiretü'ş-Şu'arâ*, Haz. İbrahim
Kutluk, Ankara: TTK Yayınları.

KIRLI, Şaban (2013), *Milli Kütüphane 03 Gedik 18185 Numarada Kayıtlı Kâni'î*
Mecmuası'nın Şiir Mecmualarının Sistematiik Tasnifi Projesi'ne (Mestap)
Göre Tasnifi, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü.

KÖKSAL, M. Fatih (2013), "Özrî", [http://teis.yesevi.edu.tr/madde-](http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ozri)
[detay/ozri](http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ozri) (28.06.2021).

LATİFÎ (2000), *Tezkiretü'ş-Şu'ara ve Tabsiratü'n-Nuzema (İnceleme-Metin)*, Haz:
Rıdvan Canım, Ankara: AKM Yayınları.

MUSTAFA CARULLAHZADE BEYÂNÎ (2017), *Beyânî Tezkiresi (Tezkiretü'ş-*
Şu'arâ), Haz. Aysun Sungurhan, [https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-](https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194495/beyanitezkiresi-tezkiretus-suara.html)
[194495/beyanitezkiresi-tezkiretus-suara.html](https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194495/beyanitezkiresi-tezkiretus-suara.html) (08.10.2021).

NASA, <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/LEcat5/LE1501-1600.html> (06.08.2021)

NİYAZİOĞLU, Aslı (2011), "Rüyanın Söyledikleri", *Âşık Çelebi ve Şair*
Tezkiresi Üzerine Yazılar, Haz. Hatice Aynur- Aslı Niyazioğlu,
İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

PERVÂNE B. ABDULLAH, *Pervâne Bey Mecmuası*, Haz. Kamil Ali Gıynaş,
[https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194492/pervane-bey-](https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194492/pervane-bey-mecmuasi.html)
[mecmuasi.html](https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194492/pervane-bey-mecmuasi.html), (07.09.2021).

YILDIZ, Murat (2013), *Celalzade'nin Rodos Fetihnamesi*, İstanbul: Libra Kitap.

DİVAN EDEBİYATI ARAŞTIRMALARI DERGİSİ'NİN YAYIN İLKELERİ

1. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, divan edebiyatı alanında yapılan akademik çalışmaların yayımlandığı hakemli sosyal ve beşerî bilimler alan dergisidir. Dergide; divan edebiyatı üzerine hazırlanan ilmî makale, tercüme, eleştiri ve mecmua tanıtımı yayımlanır.

2. Makaleler daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış, akademik standartlara uygun ve orijinal olmalıdır. Yüksek lisans veya doktora tezlerinin bir bölümü veya özeti mahiyetindeki yazılar yayımlanmaz. Bilimsel bir toplantıda sunulmuş olan bildiri, başka bir yerde yayımlanmamışsa makale formuna konularak ve bu durum belirtilmek şartıyla kabul edilir.

3. Derginin dili Türkçe'dir. Ancak ana dili Türkçe olmayan araştırmacıların yaygın doğu ve batı dillerinden biriyle hazırladıkları yazılar ve Türk lehçelerinde yazılmış yazılar da yayımlanabilir. Yayımlanacak her yazının başında Türkçe ve İngilizce özet ve bunların yanı sıra Türkçe ve İngilizce anahtar kelimeler verilir. İngilizce özetin başına İngilizce başlık da konmalıdır. Diğer dillerde yayımlanacak makaleler için o dillerde özet ve anahtar kelime eklenebilir. Özetler 100 ile 150'şer kelime arasında, anahtar kelimeler ise en fazla 8'er kelime olmalıdır.

4. Dergi, Bahar ve Güz döneminde olmak üzere yılda iki kez yayımlanır. Gerekli hallerde Yayın Kurulunun kararıyla Özel Sayı olarak da yayımlanabilir. Bir yazarın bir sayıda birden fazla yazısı yayımlanamaz.

5. Dergi, hakemli bir yayındır. Gönderilen yazılar önce konu, sunuş tarzı ve teknik bakımdan Yayın Kurulunca incelenir. Yayımlanmaya uygun bulunanlar konunun uzmanı iki hakeme gönderilir. Hakem raporlarının olumlu olması hâlinde yayımlanır. Raporlardan birinin olumlu diğerinin olumsuz olması hâlinde ise makale üçüncü bir hakeme gönderilir ve onun kararına göre hareket edilir. Hakemler raporlarında bazı hususların düzeltilmesini istemişlerse düzeltmelerin yapılması için makaleler yazara geri gönderilir. Yazar, hakem kararlarına katılmıyor ise sebebini yazılı olarak açıklamalıdır. Yazıların değerlendirilmesi esnasında gizlilik esastır. Hakemlere yazar adı gönderilmez, yazarlara da hakem adı bildirilmez. Raporlar beş yıl süreyle saklı tutulur.

6. Yazılarda Türk Dil Kurumunun imlâ kılavuzuna uyulması tavsiye edilir. Ancak, netice olarak yazılardaki imlâdan yazarlar sorumludur.

7. Yazılar, basılı üç kopya (ikisi isimsiz ve yazarı tanıtan dipnotsuz) hâlinde ve disketleriyle gönderilmelidir. Yazıda metin okuma varsa, metnin orijinalinin fotokopisi de incelemenin sağlıklı olabilmesi için dosyaya konmalıdır. Aynı durum tercüme için de geçerli olup tercüme metnin orijinali de gönderilmelidir. Zira, tercüme çalışmaları da telif çalışmaları gibi hakem onayına gönderilir.

8. Yazılar IBM uyumlu bilgisayarda MS Word adlı programla, normal metin için *Times* ya da *Times New Roman* fontuyla yazılmış olmalıdır. Normal metinde 12, dipnotta 9 punto ölçüsü kullanılmalıdır. Makalede transkripsiyonlu metin bulunuyorsa, dizgi aşamasında, Dergi Editörlüğünden temin edilecek font (DEV RA) kullanılmalıdır. Arap harfleriyle dizilmiş metin için kullanılan font CD veya disket ile makalenin yanısıra verilmelidir.

9. Yazar adı, başlığın altına yazılmalı; unvanı, görev yeri ve elektronik posta adresi dipnotta (*) işareti ile yazılarak belirtilmelidir. Başlığa konacak dipnotu da (*) işareti ile gösterilmelidir.

10. Kaynak göstermede takip edilecek usuller:

Dergide, paragraf içi başvuru yöntemi (yazar tarih: sayfa) uygulanmaktadır. Bu sistemde kaynak başvurusu paragraf içinde ilgili yerde parantez içinde yazarın soyadı, eserin baskı tarihi ve sayfa numarası şeklinde verilir (Bilgegil 1989: 34). Birden çok ciltli eserlerde sayfa numarasından önce Romen rakamlarıyla cilt numarası da verilir (Pakalın 1993: II/706). Kaynak iki yazarlı ise iki yazarın da soyadları belirtilir (Çavuşoğlu ve Tanyeri 1984: 45). Kaynak ikiden fazla yazarlı ise birinci yazarın soyadı yazılır, ondan sonra "ve diğerleri" anlamına gelen "vd." kısaltması konulur (Akyüz vd. 1958: 50). Birden fazla kaynağa gönderme yapılmışsa bunlar aynı parantez içinde gösterilmeli ve aralarına noktalı virgöl konulmalıdır.

Aynı yazarın birden fazla çalışmasına başvuru yapılması durumunda, eğer bu çalışmalar farklı yıllara aitse yukarıda belirtilen normal sistem uygulanır. Parantez içine soyadından sonra yazılan yıl farklı olduğu için hiçbir karışıklık olmayacaktır. Ancak bir yazarın aynı yıl yayımlanan birden fazla çalışması varsa, bunları ayırt etmek üzere baskı yılının sonuna a, b, c... gibi küçük harfler konulabilir (Çelebioğlu 1975a: 33) ve (Çelebioğlu 1975b: 46). Eklenen bu küçük harfler sona konulacak olan Kaynaklar listesinde de gösterilmelidir.

Yazarsız çalışmalar başlıklarıyla kaynak gösterilirler. Bunun için başlıkta anlamlı kısaltmalar yapılabilir.

Dipnotlar, ilgili kelime veya cümlenin sonuna rakam konarak sayfa altında verilmeli ve sadece açıklamalar için kullanılmalıdır.

Metinde paragraf içinde gösterilen başvuru kaynaklarının tümü makalenin sonunda bibliyografya/kaynakçada verilmelidir. Yararlanıldığı hâlde metinde yer

verilmeyen kaynaklar bibliyografyada gösterilmez. Kaynaklar yazar soyadına göre alfabetik olarak şu biçimde verilmelidir:

Kitaplarda: Yazarın Soyadı, Adı, (Basım tarihi), *Kitap adı*, Baskı sayısı, Basım yeri: Yayınevi.

Örnek: Çelebioğlu, Âmil (1999), *Türk Edebiyatında Mesnevi (II. Murad Devri Mesnevileri)*, İstanbul: Kitabevi Yay.

Birden çok cildi olan eserlerde: Yazar Soyadı, Adı (Basım tarihi), *Kitap Adı*, Baskı sayısı, (cilt), Basım yeri: Yayınevi.

Örnek: Şemsettin Sâmî (1996), *Kâmûsu'l-A'lâm*, Tıpkıbasım, (VI cilt), Ankara: Kaşgar Neşriyat.

Çift yazarlı eserlerde, birinci yazarın soyadı, adı ve ikinci yazarın adı soyadı yazılır. İki yazar arasına "ve" bağlacı konur.

Örnek. Çavuşoğlu, Mehmet ve M. Ali Tanyeri (1984),...

İkiden fazla yazarlı eserlerde, ilk yazarın soyadı, adı yazıldıktan sonra diğerlerinin tamamının ad ve soyadları sırasıyla yazılır.

Makalelerde: Yazarın Soyadı, Adı (Basım tarihi), "Makalenin başlığı", *Derginin adı*, sayısı, sayfalar.

Örnek: Çavuşoğlu, Mehmed (1970), "Zâtî'nin Letâifi I", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, XVIII, 25-51.

Arşiv malzemelerinin kullanımında defter isimleri *italik*, belge tasnifleri ise normal karakter ile dizilmelidir.

Herhangi bir internet adresine yapılan göndermelerde bu adresler kaynaklar arasında verilmeli ve mutlaka indirme tarihi belirtilmelidir: (<http://www.turkiyat.gazi.edu.tr/turkiyat> (14.10.2006))

11. Yazıların her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir.

12. Yazar, ad ve soyadı ile birlikte akademik unvanını ve görev yaptığı kurum adını tam olarak belirtmelidir. Ayrıca, kendisiyle irtibat kurulabilmesi için sürekli adresini, telefon numarasını, varsa belgegeçer numarasını ve elektronik posta adresini vermelidir.

13. Yayımlanacak makalelerde esasa ilişkin olmayan redaksiyon değişiklikleri ve tashihler, dergi Yayın Kurulu ve Anadili Sorumluları tarafından yapılır.

14. Makale, tercüme veya eleştirisi yayımlananlara 25 adet ayrı basım ile bir adet dergi verilir.

15. Hakemlere ücret ödenir.

16. On sayıda bir (10, 20, 30'uncu sayılarda...) dergide yayımlanan yazıların indeksi yayımlanır.

17. Basılmayan yazılar iade edilmez.

THE JOURNAL OF OTTOMAN LITERATURE STUDIES
THE PUBLICATION POLICIES AND INFORMATION FOR AUTHORS

1. *The Journal of Ottoman Literature Studies* is a refereed journal aiming to publish academic works in the field of social sciences and humanities. In the Journal, the scientific articles, translations, critical reviews and journal reviews on Ottoman literature are published.

2. Submission of an article is taken to imply that it has not been previously published, they should be appropriate to the academic standards and should be original. Parts of an M.A. or a Ph. D. thesis or their abstracts are not published. A paper presented at a scientific meeting can be published in the form of an article if it is not published anywhere else. Authors in doubt about what constitutes prior publication should consult the academic coordinators.

3. The language of the Journal is Turkish. However, the articles written in other widespread languages or in one of the Turkish dialects are also welcomed. All contributions should include an abstract in both Turkish and English, and the keywords both in Turkish and English are also required. The English abstract should have an English title, too. For the articles written in other languages, an abstract and keywords in that language should be added. The abstracts should be in 100 - 150 words, and the keywords should not exceed 8.

4. The Journal is published semiannually in autumn and spring. If required, upon the decision of the Editorial Board, a Special Issue can be published additionally. In every issue only one article of the same author can be published.

5. The Journal is a refereed journal. The articles submitted for publication are firstly evaluated by the Editorial Board in terms of their content, style and methodology. The ones which are chosen to be published are sent to two specialists of the subject for refereeing. If both of the reports of the referees are positive, they are published. If one of the reports is positive and the other one negative, the article is passed to an external referee and according to the decision of this referee the final decision is given. If the referees ask for some changes in their reports, the article is sent back to author for the changes. If the author does not agree with the conditions of the referees, s/he should explain her/his reasons in a written form. Confidentiality is the main point in the evaluation of the articles. For the purposes of blind refereeing, the

names of the authors are not sent to the referees, and the authors are not informed with the names of the referees. The reports are kept for five years as confidential.

6. The spelling rules in the Spelling Guide of the Turkish Language Association are advised to be followed. However, the writers are responsible for the spelling in their articles.

7. The articles should be submitted in three copies (two of the copies without the name of the author and without any footnotes introducing him/her) in diskette or CD. If there are transliterations in the articles, the photocopies of the original texts should be enclosed to the file sent so as to provide a reliable evaluation. The same condition is also valid for the translations, therefore the source texts of the translations should also be submitted since the translations are also evaluated by the referees.

8. The texts should be written on an IBM compatible computer by using MS Word programme. For the main texts a legible font like *Times* or *Times New Roman* should be used, and for the transliterated texts a font based on *Times* should be used. The font used for the transliterations should be added to the floppy disc/CD as well. The font size of the main text should be 12 pt, and for the footnotes should be 9 pt.

9. The name of the writer should be written under the title of the article; the academic title, the institution and the e-mail address of the writer should be given as a footnote with an asteriks (*). The footnote(s) related to the title of the article should also be given with the asteriks.

10. The guidelines for references:

In the Journal in-text citation method should be used (author publication year: page number(s)). A system for referencing the sources through parenthetical citations is used by indicating the surname of the author, the publication year of the work cited and the page number(s) of it (Bilgegil 1989: 34). For the references of multi-volumes, the number of the volume should be mentioned by putting the number of the volume before the page number(s) with the Roman letters (Pakalın 1993: II/706). If the reference work has two authors, the surnames of both authors should be given (Çavuşoğlu ve Tanyeri 1984: 45). If the reference work has more than two authors, the surname of the first author should be given, then the abbreviation “vd.”, meaning “et al”, should be used (Akyüz vd. 1958: 50). If to more than one publication in the same sentence are referred, they should be given in the same parantheses, and should be separated by semicolons.

If there are more works cited by the same author, and if these works are of different years, then the method mentioned above is used. If the publication year mentioned in the parentheses after the surname is different, there would not be any confusion. However, in case of having more works by the same author in the same

year, small letters, a, b, c, ... can be put at the end of the publication year in order to distinguish them (Çelebioğlu 1975a: 33) and (Çelebioğlu 1975b: 46). These small letters added should be mentioned in the bibliography which should be given at the end of the article.

The anonymous works should be cited with their titles. Meaningful abbreviations for the titles can be made thus.

The footnotes should be indicated at the end of the word or sentence by giving numbers at the bottom of the page, and these should only be used for explanations.

All of the in-text citations should be given at the end of the article in the bibliography/references section. The works consulted are not mentioned in the bibliography. The references should be given in alphabetical order of the surnames of the authors.

For the books: Surname of the author, name of the author (publication year), *Name of the Book*, number of the copies printed, publication place: publishing house.

Example: Çelebioğlu, Âmil (1999), *Türk Edebiyatında Mesnevi (II. Murad Devri Mesnevileri)*, İstanbul: Kitabevi Yay.

For the works of multi-volumes: Surname of the author, name of the author (publication year), *Name of the Book*, number of the copies printed, (volume), publication place: publishing house.

Example: Şemsettin Sâmî (1996), *Kâmûsu'l A'lâm*, Tıpkıbasım, (VI. cilt), Ankara: Kaşgar Neşriyat.

References to two-author works, the surname of the first author, the name of the first author and the surname of the second author, the name of the second author should be written. There should be an "and" between the names of the two authors.

Example: Çavuşoğlu, Mehmet ve M. Ali Tanyeri (1984), ...

References to multi-author works, after the surname and the name of the first author has given, the names of all the authors should be given in the same order.

For the articles: surname of the author, name of the author (publication year), "Title of the Article", *Name of the Journal*, issue of the journal, page number(s).

Example: Çavuşoğlu, Mehmet (1970), "Zâti'nin Letâifi I", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, XVIII, 25-51.

For the use of materials from the archives, the names of the registers should be written in *italics* and the classifications of the documents in standard fonts.

For the references to the web addresses, these addresses should be given in the bibliography and the date of the last visit to these addresses should be mentioned.
<<http://www.turkiyat.gazi.edu.tr/turkiyat>> (14.10.2006)

11. The authors of the articles are responsible for their works.

12. The writers should mention their academic titles and their institutions exactly, besides their surnames and names. Moreover, the writers should add their permanent addresses, phone numbers, fax numbers (if any), and e-mail addresses for correspondance.

13. For the articles to be published, the changes in editing and proofreading which are not related to the content are done by the Editorial Board and editors of the native language.

14. To the writers whose articles, translations or critical reviews are published, 25 offprint of their works and a copy of the Journal are sent.

15. Referees are paid.

16. Once in every ten issues (10th, 20th, 30th, ... issues) of the Journal, the index of the published works is given.

17. The Works which are not published are not returned.